

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

10 NOVEMBER 1992

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van 8 april
1965 betreffende de jeugdbescherming**

AMENDEMENTEN

**N° 2 VAN MEVR. STENGERS EN MEVR.
DELRUELLE**

Art. 3

In fine van de in het 4° voorgestelde tekst, de zinsnede « en of het om een plaatsing in een open dan wel in een gesloten inrichting gaat » vervangen door de zinsnede « en of daarbij plaatsing in een gesloten opvoedingsafdeling wordt opgelegd ».

VERANTWOORDING

In werkelijkheid bestaan er geen open of gesloten instellingen, maar alleen instellingen met open of gesloten afdelingen. Het is dan ook wenselijker de term « opvoedingsafdeling » in plaats van de term « inrichting » te hanteren.

Zie :

- 532 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 : Amendement.

(*) Tweede zitting van de 48° zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

10 NOVEMBRE 1992

PROJET DE LOI

**modifiant la loi du 8 avril 1965 relative
à la protection de la jeunesse**

AMENDEMENTS

N° 2 DE MMES STENGERS ET DELRUELLE

Art. 3

Au 4°, in fine du texte proposé, remplacer les mots « et s'il s'agit d'un placement dans un établissement ouvert ou fermé » par les mots « et si elle prescrit un régime éducatif fermé. »

JUSTIFICATION

Dans les faits, il n'y a pas d'établissement ouvert ou fermé mais des établissements avec des sections à régime ouvert ou à régime fermé. Il vaut donc mieux se référer à la notion de régime éducatif qu'à la notion d'établissement.

Voir :

- 532 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 : Amendement.

(*) Deuxième session de la 48° législature.

N° 3 VAN MEVR. STENGERS EN MEVR. DELRUELLE

Art. 5

1) Het eerste lid van het voorgestelde artikel 38 vervangen door wat volgt :

« De krachtens het gemeen recht bevoegde strafge-rechten nemen kennis van de vorderingen van het openbaar ministerie ten opzichte van de minderjarige die :

1° een als misdaad of als wanbedrijf omschreven feit heeft gepleegd en op het ogenblik van het feit ouder was dan volle zestien jaar;

2° opzettelijk en met geweld een als misdaad of als wanbedrijf omschreven feit heeft gepleegd tegen personen, en op het ogenblik van het feit ouder was dan volle vijftien jaar.

De debatten voor die gerechten worden in raadkamer gehouden. Wanneer daaruit blijkt dat ter zake een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding aangewezen is, kunnen die gerechten de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen met het oog op een vordering voor de jeugdrechtbank als daartoe grond bestaat.

De wet op de voorlopige hechtenis is van toepassing op de in de vorige leden bedoelde minderjarigen.

Indien de minderjarige een ander strafbaar feit dan een misdaad of een wanbedrijf heeft gepleegd en hij op het ogenblik van de feiten ouder was dan volle zestien jaar, wordt hij naar de jeugdrechtbank verwezen. Wanneer deze een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding niet geschikt acht, kan ze de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen met het oog op vervolging voor het bevoegde gerecht als daartoe grond bestaat. »

2) Het derde lid van het voorgestelde artikel 38 vervangen door wat volgt :

« Iedere minderjarige die voor een gewoon gerecht wordt gedagvaard, blijft daaraan onderworpen voor de feiten die gepleegd worden na de feiten die de grond vormen voor de dagvaarding ». »

VERANTWOORDING

Steeds talrijker zijn de voorvallen waarbij minderjarigen actief deelnemen aan diverse ernstige gewelddaden (verkrachting, moord, gewelddadige overval, ...), in soms afschuwelijke omstandigheden. Daardoor groeit een gevoel van onveiligheid bij de bevolking, die er zich steeds sterker van bewust wordt dat de ernstige gewelddadigheid van bepaalde minderjarigen helemaal niet in verhouding staat tot de beperkte omvang van de repressieve maatregelen die tegen hen kunnen worden getroffen.

Toch heeft de wet van 1965 uitdrukkelijk voorzien in de mogelijkheid om in bepaalde gevallen af te wijken van het beginsel van de strafrechtelijke minderjarigheid. Artikel 38 bepaalt immers dat een minderjarige die ouder is dan 16 jaar en die voor de jeugdrechtbank is gebracht

N° 3 DE MMES STENGERS ET DELRUELLE

Art. 5

1) Remplacer le premier alinéa de l'article 38 proposé, par ce qui suit :

« Les juridictions pénales compétentes en vertu du droit commun connaissent des réquisitions du ministère public à l'égard du mineur qui :

1° a commis un fait qualifié crime ou délit et était âgé de plus de 16 ans accomplis au moment de ce fait;

2° a commis volontairement, avec violences physiques envers les personnes, un fait qualifié crime ou délit et âgé de plus de 15 ans accomplis au moment de ce fait.

Les débats devant ces juridictions ont lieu en chambre du conseil. S'ils font apparaître qu'une mesure de garde, de préservation ou d'éducation serait plus adéquate en la cause, ces juridictions peuvent, par décision motivée, se dessaisir et renvoyer l'affaire au ministère public aux fins de réquisition devant le tribunal de la jeunesse, s'il y a lieu.

La loi relative à la détention préventive est applicable aux mineurs visés par les alinéas précédents.

Si le mineur a commis une infraction autre qu'un crime ou délit et qu'il était âgé de plus de 16 ans accomplis au moment du fait, il est déféré au tribunal de la jeunesse. Si celui-ci estime inadéquate une mesure de garde, de préservation ou d'éducation, il peut par décision motivée se dessaisir et renvoyer l'affaire au ministère public aux fins de poursuites devant la juridiction compétente, s'il y a lieu. »

2) Remplacer le troisième alinéa de l'article 38 proposé par ce qui suit :

« Tout mineur traduit devant une juridiction ordinaire reste justiciable devant celle-ci pour la poursuite des faits postérieurs à ceux qui ont justifié sa traduction ». »

JUSTIFICATION

Des faits divers de plus en plus nombreux sont rapportés qui mettent en cause la participation active de mineurs d'âge à des actes de grande délinquance (viols, meurtres, agressions violentes, ...) parfois commis dans des conditions particulièrement odieuses. Ce phénomène ne manque pas de renforcer le sentiment d'insécurité de la population qui prend de plus en plus conscience d'une certaine inadéquation entre la violence grave dont certains mineurs d'âge peuvent être l'auteur et la panoplie limitée de mesures répressives qui peuvent être prises à leur encontre.

La loi de 1965 a cependant expressément envisagé la possibilité de déroger au principe de la minorité pénale dans certains cas : l'article 38 dispose en effet que le mineur de plus de 16 ans déféré au tribunal de la jeunesse en raison d'un fait qualifié infraction peut, si le juge de la

wegens een als misdrijf omschreven feit, voor een strafge-recht van gemeen recht kan worden verwezen wanneer de jeugdrechter een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding niet geschikt acht.

Toch blijkt dat de jeugdrechters een dergelijke maatregel slechts schoorvoetend toepassen, wat het door de media gerapporteerde ongenoegen van de publieke opinie precies aanwakkert.

Door de ontwikkelingen in de samenleving en het dag-dagelijkse geweld waarbij minderjarige delinquenten zijn betrokken, zijn de bepalingen van artikel 38 van de wet van 1965 evenwel aan herziening toe om de minderjarigen die ernstige misdrijven hebben gepleegd, meer verant-woordelijkheidszin bij te brengen.

Derhalve wordt voorgesteld artikel 38 van de wet van 1965 te wijzigen door de thans bij de wet bepaalde regeling om te keren. Voor misdrijven die gepleegd worden door minderjarigen van meer dan 16 jaar en meer dan 15 jaar indien het feit opzettelijk werd gepleegd met geweld tegen personen, horen de gewone strafgerechten (correctionele rechtbank en hof van assisen) bevoegd te zijn en amtsshal-ve inzake het ten laste gelegde feit te worden geadieerd, tenzij het dossier of de debatten doen uitschijnen dat een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding meer aangewezen is; dat zou het geval zijn wanneer aangetoond wordt dat de minderjarige slechts een beperkte verant-woordelijkheidszin kan opbrengen.

De voorgestelde regeling blijft de minderjarige die een misdrijf heeft gepleegd, niettemin een afdoende bescher-ming bieden : niet alleen kan hij door het gewone strafge-recht naar de jeugdrechter worden verwezen, maar tevens worden de debatten voor de strafgerechten van gemeen recht in raadkamer gevoerd, om elke kwalijke ruchtbaar-heid die de latere sociale reclassering van de minderjarige in het gedrang kan brengen, te voorkomen.

N° 4 VAN MEVR. STENGERS EN MEVR. DELRUELLE

Art. 13

Het 2° vervangen als volgt :

« 2° het derde lid wordt opgeheven. »

VERANTWOORDING

Het staat de jeugdrechtbanken weliswaar vrij om een maatschappelijk onderzoek in te stellen, en de minderjari-ge aan een psychomedisch onderzoek te onderwerpen, maar ze mogen niet worden verplicht de ontvangst van de desbetreffende stukken af te wachten, alvorens een zaak uit handen te kunnen geven. Alleen de jeugdrechtbanken beslissen of ze voor het uit handen geven van een zaak over deze stukken moeten beschikken. Studies en onderzoeken kunnen immers veel tijd vergen, vooral wanneer de min-derjarige zich aan het onderzoek poogt te onttrekken. De ernst van de feiten kan er daarentegen toe nopen dat de zaak snel uit handen wordt gegeven.

jeunesse estime inadéquate une mesure de garde, de pré-servation ou d'éducation, être renvoyé devant la juridiction pénale de droit commun.

Il semble cependant que les juges de la jeunesse soient très réticents à appliquer semblable disposition, ce qui, précisément, suscite le malaise de l'opinion publique dé-noncé par les médias.

L'évolution de la société et la réalité quotidienne de la violence impliquant des délinquants mineurs font cepen-dant que les modalités de l'article 38 de la loi de 1965 doivent être revues dans le sens d'une plus grande « res-ponsabilisation » des mineurs auteurs d'actes délictueux graves.

Il est donc proposé de modifier l'article 38 de la loi de 1965 en inversant le système qu'elle organise actuelle-ment. En cas d'actes délictueux commis par un mineur d'âge de plus de 16 ans et de plus de 15 ans lorsque l'acte a été commis volontairement avec violences physiques, les juridictions pénales ordinaires (tribunal correctionnel et cour d'assises) doivent être compétentes et saisies d'office du fait incriminé, à moins que le dossier ou les débats ne laissent apparaître qu'une mesure de garde, de préserva-tion ou d'éducation serait plus adéquate, ce qui serait le cas s'il était démontré que le degré de « responsabilisation » du mineur est restreint.

Cependant, la protection du mineur délinquant conti-nue à être suffisamment assurée dans le système préconisé par le fait que, outre la possibilité déjà mentionnée pour la juridiction pénale ordinaire de renvoyer devant le juge de la jeunesse, les débats devant les juridictions pénales de droit commun auront lieu en chambre du conseil afin d'évi-ter toute publicité nuisible pouvant compromettre le re-classement social ultérieur du mineur.

N° 4 DE MMES STENGERS ET DELRUELLE

Art. 13

Remplacer le 2° par ce qui suit :

« 2° le troisième alinéa est supprimé. »

JUSTIFICATION

Il est certes loisible au tribunal de la jeunesse de faire procéder à une étude sociale et de soumettre le mineur à un examen médico-psychologique, mais ce tribunal ne peut être lié par la réception de ces pièces pour se dessaisir d'une affaire. Il doit être seul juge de la nécessité d'en disposer ou non avant de prononcer le dessaisissement. En effet, études et examens peuvent nécessiter des délais importants surtout si le mineur essaye de se soustraire aux examens. La gravité des faits peut cependant impliquer un rapide dessaisissement.

M.-L. STENGERS
J. DELRUELLE